

ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΪΚΟΥ

Απρίλης! Ο καιρός έξω θυμίζει Χειμώνα, δακρύζει, λες και λυπάται που δεν μπορούμε να ξεχυθούμε στους δρόμους, στα λιβάδια στη θάλασσα, να ανασάνουμε τα αρώματα και να θαυμάσουμε τις εικόνες της φύσης. Εφόσον, όμως δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, ούτε μπορούμε να δούμε μαζί, στο σχολείο μας, την Άνοιξη να ανθίζει, θα τη φέρουμε στην ηλεκτρονική μας τάξη! Και τι καλύτερο από ένα ποίημα, θα μας δώσει τέτοιες όμορφες εικόνες!

Ε, λοιπόν, σήμερα θα γνωρίσουμε και θα γράψουμε 俳句!

Ορίστε; θα μου πείτε τώρα! Μήπως θα μάθουμε και ιαπωνικά, εξ αποστάσεως;

Όχι, μην ανησυχείτε! Ποιήματα θα γνωρίσουμε, ιαπωνικά βέβαια, αλλά όπως και με κάθε είδος τέχνης, ασχολήθηκαν ποιητές από όλον τον κόσμο και φυσικά και Έλληνες, όπως ο Σεφέρης που γνωρίσαμε και στα Λιμερική και πάρα πολλοί σύγχρονοι.

俳句 θα πει Χαϊκού

Χαϊκού θα πει αστείος στίχος. Τα ποιήματα αυτά ασχολούνται με διάφορα θέματα. Κυρίως ασχολούνται με τη φύση. **Το μυστικό τους**, όμως, είναι ότι έχουν συγκεκριμένες συλλαβές, αν και μερικοί ποιητές έγραψαν και πιο ελεύθερα χαϊκού.

Οι κανόνες είναι:

- Κάθε στροφή αποτελείται από τρεις σειρές (στίχους)
- Η πρώτη σειρά έχει πέντε (5) συλλαβές, η δεύτερη επτά (7) και η τρίτη πάλι πέντε (5) . Σύνολο, δηλαδή, δεκαεπτά συλλαβές.
- **Άρα το μυστικό των χαϊκού είναι 5-7-5.**

Και όπως καταλάβατε, θα θυμηθούμε τον συλλαβισμό, τον σωστό, δηλαδή, χωρισμό των λέξεων, μέσα από την ποίηση!

Ας θυμηθούμε, όμως πρώτα τους κανόνες συλλαβισμού που μάθαμε.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-F102/580/3784,16609/>

ΚΑΝΟΝΑΣ 1

Ένα σύμφωνο ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζεται με το δεύτερο φωνήεν.

Π.χ. έ-χω

ΚΑΝΟΝΑΣ 2

Τα δίψηφα φωνήεντα, οι δίφθογοι και οι συνδυασμοί *αυ* και *ευ* δε χωρίζονται.

Π.χ. ου-ρα-νός, γάι-δα-ρος, ναύ-της

ΚΑΝΟΝΑΣ 3

Δύο σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν μόνο όταν αρχίζει από αυτά ελληνική λέξη.

Π.χ. α-τμός (τμ → τμήμα)

Διαφορετικά χωρίζονται: το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και το δεύτερο με το φωνήεν που ακολουθεί.

Π.χ. έρ-χομαι

ΚΑΝΟΝΑΣ 4

Τρία ή περισσότερα σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το ακόλουθο φωνήεν μόνο όταν αρχίζει ελληνική λέξη με τουλάχιστον τα δύο πρώτα από αυτά.

Π.χ. α-στράφτω (στ → στέγη), σφυρί-χτρα (χτ → χτίζω)

Διαφορετικά χωρίζονται: το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και τα υπόλοιπα με το φωνήεν που ακολουθεί.

Π.χ. άν-θρωπος

ΚΑΝΟΝΑΣ 5

Τα όμοια σύμφωνα χωρίζονται, δηλαδή το πρώτο πάει με το φωνήεν που προηγείται και το δεύτερο με το φωνήεν που ακολουθεί.

Π.χ. φεγ-γάρι, σύν-νεφο

Ας γνωρίσουμε, τώρα, κάποια ποιήματα χαϊκού και ας προσπαθήσουμε να τα χωρίσουμε στις συλλαβές τους, ανακαλύπτοντας τον χρυσό κανόνα 5-7-5

Κάνω εγώ την αρχή:

Αυτή τη νύχτα
τζιτζίκια μεθυσμένα
σαν μεσημέρι...

Αυ-τή- τη -νύ-χτα= 5
τζι-τζί-και-με-θυ-σμέ-να=7
σαν-με-ση-μέ-ρι=5

Στη μαύρη νύχτα
ζωγραφίζω γιασεμιά
να ξημερώσει.

Στη-μαύ-ρη-νύ-χτα=5
ζω-γρα-φί-ζω-για-σε-μια=7
να-ξη-με-ρώ-σει=5

Συνέχισε εσύ τώρα όπως στο παράδειγμα:

Ύπνος του νερού
στα μάτια σου κοιμάται
το χρυσό βράδυ.

Δ.Ι. Αντωνίου, (Από τα Χάι-Κάι)

Τώρα σηκώνω
μια νεκρή πεταλούδα
χωρίς φτιασίδι.
Τα δάχτυλά της ☆
στο θαλασσί μαντίλι
κοίτα: κοράλλια.

Γ. Σεφέρης

Μικρά ψαράκια
τα λόγια ταξιδεύουν
μέσα στα φιλιά.

Ζωή Σαβίνα

Λιμνούλα παλιά,
ο βάτραχος στον ήχο
πηδά του νερού.

Κίτο (Ιάπωνας ποιητής)

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΧΑΪΚΟΥ

Το ποίημά μου

Η ζωγραφιά μου!

